

IZVOZNO POVPRASEVANJE OSTAJA TEMELJ RASTI

Velimir Bole, France Križanič, Jože Mencinger, Franjo Štibilar

28

Domače končno trošenje je v Sloveniji junija močno poraslo; porasle so vse tri komponente domačega trošenja, izvozno povpraševanje pa se je po treh mesecih naraščanja, julija zmanjšalo. Četrtni podatki o prispevkih posameznih komponent trošenja k rasti BDP kažejo, da po letu 2012 le izvoz sistematično in močno poganja BDP in da je njegov prispevek večji kot v evro območju. Zadnje leto gredo v korak z BDP še investicije, prispevki ostalih komponent trošenja se povečujejo počasi in zavirajo rast BDP. Drugače je s pričakovanji, saj pričakovano končno trošenje krepko presega povprečno raven pri vseh komponentah. Tudi na proizvodni strani, to je v predelovalni dejavnosti, trgovini na drobno, storitvenih sektorjih in gradbeništvu pričakovanja presegajo dolgoročne povprečne vrednosti.

Ugodni trendi v blagovni menjavi so se nadaljevali tudi poleti, a trendna julijska rast kaže znake umirjanja. Izvoz še naprej raste hitreje kot uvoz, zato raste tudi presežek na računu blaga. Pogoji menjave v drugem četrtletju so bili ugodni: rast izvoznih cen je presegala rast uvoznih.

Gospodarska aktivnost v EU ostaja solidna, kar se odraža tudi v hitrem zmanjševanju anketne brezposelnosti. Tudi pričakovanja in naročila kažejo na nadaljevanje ugodnih gibanj, tako da bo Slovenija svojo rast mogla še naprej naslanjati na izvozno povpraševanje. Pričakovanja in ocena naročil v Sloveniji so ob hitrejši gospodarski rasti razumljivo boljša kot v EU. Da se optimizem še krepi, kažejo tudi kazalniki zaupanja v posameznih dejavnostih.

Industrijska produkcija je v prvih sedmih mesecih hitro rastla, bila je večja od primerljive lanske in od ravni pred krizo. Julija se je rast umirila.

Preobrat v stabilno rast, ki se je začel v predelovalni dejavnosti, se je prenesel tudi v druge; v prvi polovici leta je bil nominalni prihodek storitvenih dejavnosti 8% nad primerljivim lanskim. Turizem se, merjeno v prenočitvah gostov, hitro povečuje predvsem po zaslugi tujih gostov. Dejavnost gradbeništva je bila, merjeno z realnim indeksom vrednosti opravljenih del, prvih sedem mesecev za 16% večja kot v ustreznem obdobju lani, pospešek dajejo predvsem nakupi stanovanj. Vendar je v primerjavi s prvimi sedmimi meseci 2008 letošnja vrednost gradbenih del realno nižja kar za 63%. Pri prometu se je močno povečalo število potnikov v avtobusnem prevozu in število potnikov na letališčih, večji od primerljivega lanskega je bil pretovor blaga v Kopru, medtem ko je število potnikov v letalskem prevozu znatno upadlo.

Število delovno aktivnih in zaposlenih hitro raste; junija je bilo število delovno aktivnih še manjše kot pred krizo, a že večje kot pred razdobjem pregrevanja pred 2005. Število iskalcev zaposlitve še naprej upada po dvomestnih stopnjah, absolutno pa se bo zaradi sezonskih faktorjev med septembrom in januarjem najbrž povečevalo. Anketna brezposelnost, ki upošteva tudi neformalne oblike zaposlovanja, je 6.4 odstotna, v letu dni se je znižala za 1.4 odstotne točke.

Avgusta so življenjski stroški porasli, trendna dinamika je ostala negativna, medletna stopnja pa zaradi padca cen avgustu lani pozitivna. Blago se je malo pocenilo, storitve pa so se podražile; bolj dolgoročna dinamika pri storitvah ostaja skoraj enkrat višja kot pri blagu. Harmoniziran indeks življenjskih stroškov je avgusta porasel; rast cen v evro območju je bila še naprej malo hitrejša kot v Sloveniji. Cene industrijskih proizvajalcev so se julija povečale; razlike v rasti cen po uporabi proizvodov in po trgih so majhne. Cenovna pričakovanja pri cenah storitev in cenah industrijskih proizvajalcev ostajajo visoka, pri blagu pa se vrtijo okoli dolgoročnih povprečij. Cene surovin so se v avgustu znižale, razlike v dinamiki posameznih skupin pa so bile velike; cene surovin hrane in nafte so padle, kovine so se podražile. Tudi bolj dolgoročno so bile razlike velike; cene kovin so zrasle za četrtno, cene surovin hrane pa padle za 10 odstotkov.

Dejanska povečanja plač so, navkljub visokim pričakovanjem, še naprej skromna; nihanja dinamike povprečnih plač se nadaljujejo brez izrazitega trenda. Junija so povprečne plače padle, rast impulznega trenda se je razpolovila, medletna rast pa zmanjšala na 2.4%. Ker so junija plačane ure padle v primerjavi z majem bolj kot povprečne plače, je povprečno plačilo za uro poraslo.

Relativna raven enotnih stroškov dela v industriji in storitvenih sektorjih se glede na EU le malo spreminja, le v javnofinančnem sektorju se enotni stroški dela približujejo ravni enotnih stroškov v EU. Približali so se po tretjem četrtletju 2015, ko je prišlo do sproščanja napredovanj, vendar se je dohitevanje evro območja končalo takoj po dvigu zaostalih napredovanj. Od takrat se relativni stroški ne povečujejo več; izjema so enotni stroški dela v izobraževanju, ki počasi dohitevajo evro območje.

Tudi avgusta so javnofinančni prihodki hitro naraščali. V povprečju prvih osmih mesecev so javnofinančni prihodki porasli za 6% ali 610 milijonov! Neposredni davki in ostali prihodki so avgusta naraščali še izrazitejše kot skupni, zrasla je tudi njihova bolj dolgoročna dinamika. Posredni davki so se avgusta precej zmanjšali, vendar je bolj dolgoročna dinamika tudi pri njih močno porasla. Glavnino zmanjšanja donosa od posrednih davkov je povzročil medletni padec trošarin; verjetno gre za premik v plačilih.

Skupni krediti podjetjem in gospodinjstvom so bili julija manjši kot junija. Po skoku kreditov podjetjem konec 2016 se v letošnjem letu pri kreditih podjetjem ne dogaja veliko. Krediti gospodinjstvom so precej bolj živahni; bistveno hitreje rastejo tudi v primerjavi z evro

območjem. Skupni depoziti podjetij in gospodinjstev so julija že drugi mesec zapored močno pospešili, v enem mesecu so porasli za prek 200 milijonov evrov. Navkljub hitri tekoči rasti se bolj dolgoročna dinamika še naprej počasi zmanjšuje. Obrestne mere na grosističnem trgu ostajajo nespremenjene; depozitne in posojilne obrestne mere stagnirajo ali nihajo. Spremembe denarne politike gre pričakovati šele konec leta, ko bodo posojilojemalci, ki imajo obresti vezane na euribor, izgubljali glede na posojilojemalce, ki imajo fiksne obrestne mere.

30

Presežek na tekočem računu še raste, sedemmesečni presežek je rezultat presežkov na računih blaga in storitev ter primanjkljaja na računih primarnih in sekundarnih dohodkov. Saldi na posameznih komponentah finančnega računa so precej manjši kot lani. Bruto zunanji dolg se je malo zmanjšal, neto pa malo povečal. Donos na slovenske desetletne obveznice je enoodstoten.

EXPORT DEMAND HAS REMAINED THE PILLAR OF GROWTH

Velimir Bole, France Križanič, Jože Mencinger, Franjo Štiblar

Domestic final demand rose sharply in June; all three components of domestic consumption increased, while demand for exports after three months of increases declined in July. Quarterly data on contributions of individual spending components to GDP growth indicate that after 2012 only exports are systematically and strongly pushing GDP growth and that its contribution in Slovenia is greater than in the euro area. Last year, investments kept pace with GDP, contributions from other spending components are slowing GDP growth. This differs from expectations, as the expected final consumption exceeds the average level in all components. Also on the production side, i.e. in manufacturing, retail trade, service sectors and construction, expectations exceed long-term average values.

Favorable trends in foreign trade continued in the summer, but trend in July showed signs of calming down. Exports continue to grow faster than imports, which is why a surplus on the goods account is also growing. Terms of trade in the second quarter were favorable: the growth of export prices exceeded the growth of import prices.

Economic activity in the EU remains solid which is also reflected in the decline of unemployment. Expectations and orders also indicate a continuation of favorable trends, so that Slovenia could continue to rely on export demand. Expectations and estimates of orders in Slovenia, with faster economic growth, are understandably better than in the EU. Confidence indicators in most activities also indicate that optimism is strengthening.

31

Industrial production grew rapidly in the first seven months, it was higher than last year's comparable and also higher than the pre-crisis level. In July, growth slowed down.

The shift to stable growth, which began in manufacturing, was transferred to other sectors; in the first half of the year, nominal turnover of service activities was 8% above the comparable last year. Tourism, measured in guest overnight stays, is rapidly increasing primarily due to foreign guests. Construction activity measured by the real value index of works carried out, was in seven months 16% higher than in the corresponding period last year. Acceleration is mainly due to investments in housing. However, compared to the first seven months of 2008, this year's real value of construction works was 63% lower. In transport, number of passengers in bus transport increased sharply, and number of passengers at airports was greater than last year so was also the cargo in Koper, while number of passengers in air travel dropped significantly.

The number of active population and employees grows rapidly; in June, the number of employees was however lower than before the crisis, but higher than before the overheating period which had preceded the crisis. The number of jobseekers continues to decline at two-digit rates, while absolutely it is likely to increase between September and January. Unemployment rate, which allows for informal forms of employment, was 6.4 percent; in a year it fell by 1.4 percentage points.

In August, the cost of living increased slightly, the trend dynamics remained negative, the year-on-year rate was positive. Prices of goods dropped, prices of services rose; the more long-term dynamics in services remains almost the same as in goods. The harmonized index of living costs rose in August; price growth in the euro area was a bit faster than in Slovenia. Industrial producer prices rose in July; differences in price growth regarding the use of products and across markets are small. Price expectations in the prices of services and prices of industrial producers remain high, while expectations for prices of goods are revolving around long-term averages. Prices of raw materials declined in August, the differences in the dynamics of individual groups were high; prices of food and oil materials have fallen, prices of metals have risen. In the long run too, the differences were hefty; metal prices rose by a quarter, while raw material prices fell by 10%.

In spite of high expectations, the actual wage increases continue to be very modest. The fluctuations in the dynamics of average wages continue without a strong trend. In June, average wages dropped, the growth of the impulse trend halved, while year-on-year growth fell to 2.4%. As the hours paid in June in comparison with May fell more than average wages, the average hourly pay increased considerably.

The relative level of unit labor costs in industry and service sectors is changing little compared to labor costs in the euro area, only in the general government sector unit labor costs are approaching the level of unit labor costs in the EU. They approached after the third quarter of 2015, when the frozen promotion was released, but the catching up ended immediately. Since then, relative costs are no longer increasing; The exception are unit labor costs in education, which slowly catch up with the euro area.

In August, general government revenues also rose rapidly. In eight months, general government revenues grew by 610 million €!; direct taxes and other revenues grew even faster than total revenues. Indirect taxes declined considerably in August, but their longer-term dynamics also grew considerably. The bulk of the reduction in indirect tax returns was due to the year-on-year fall in excise duties, likely due to a shift in payments.

Total loans to companies and households were lower in July than in June. After the jump in loans to companies at the end of 2016, this year there is not much happening in these loans. Loans to households are much more dynamic also in comparison with the euro area. The total corporate and household deposits in July accelerated strongly for the second consecutive month, increasing by more than 200 million € in a month. In spite of rapid current growth, more long-term dynamics continue to decline slowly. Interest rates on the wholesale market remain unaltered; deposit and loan rates stagnate or fluctuate. Changes in monetary policy can only be expected at the end of the year when borrowers with euribor-related interest will lose out on borrowers with fixed interest rates.

The current account surplus is rising; the seven-month surplus on the current account is the result of goods and services surpluses and deficits in primary and secondary incomes. Balances of the components of the financial account are in 2017 considerably lower than last year. Gross external debt fell slightly, net debt increased slightly. The yield on Slovenian ten-year bonds is one percent.

AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Dinamika pričakovanega trošenja ne popušča

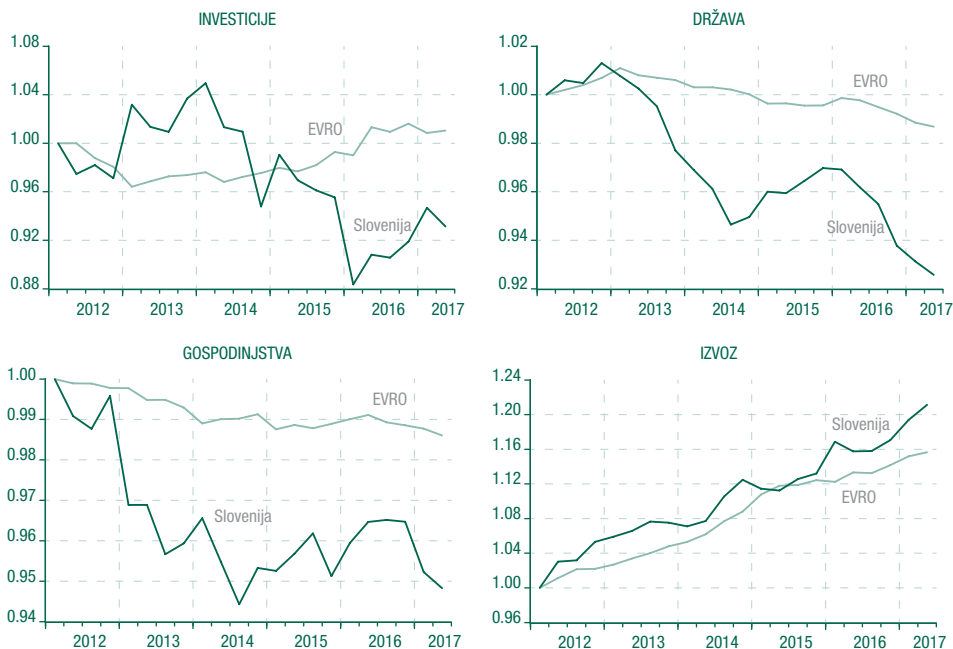
Domače končno trošenje je junija močno poraslo (za 6.5%). Tudi bolj dolgoročna dinamika je bila zelo krepka, saj je rast impulznega trenda presegla 8% na letni ravni, medletna stopnja pa celo 9%.

Porasle so vse tri komponente domačega trošenja. Tekoče trošenje prebivalstva se je povečalo za 5.7%, bolj dolgoročna dinamika pa za preko 8%. Investicije v osnovna sredstva so se tekoče povečale za 6.2%, bolj dolgoročna dinamika pa je bila večja celo od 9.5% letno. Močno nihajoče trošenje države za blago in storitve je junija prav tako močno poraslo, za 14.9%, bolj dolgoročno pa za preko 5%.

Izvozno povpraševanje se je po treh mesecih naraščanja, julija zmanjšalo. Padlo je za 7.2%, bolj dolgoročno se je prav tako zmanjšalo (za 3.5% na letni ravni), čeprav je bila medletna stopnja še vedno zelo visoka (12.9%).

Dostopni so tudi podatki o bruto domačem produktu za prvi dve četrletji. Slika kaže dinamiko prispevkov posameznih komponent končnega trošenja, ki poganjajo zelo hitro rast BDP, ki je v drugem četrletju ponovno tekoče presegla 1% na četrletje (desezonirana rast je bila 1.1% na četrletje). Prispevki so prikazani glede na 2012/I, torej začetek ZUJF-a.

Prispevki k rasti domačega bruto produkta

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Prispevki k rasti BDP; desezonirane vrednosti; normirano na 2012/I=1

Na dlani je, da po 2012/I le izvoz sistematično in močno poganja BDP. V Sloveniji je bil v celotnem obdobju prispevek izvoza še opazno močnejši kot v evro območju. Po 2012/I je namreč vsako leto porasel za približno 1% več kot v evro območju, razen tega pa je v Sloveniji tudi delež izvoza v BDP bistveno večji kot v evro območju (v evro območju je 42%, v Sloveniji pa 72%). Od 2012/I do 2017/II se je prispevek izvoza k domačemu produktu v Sloveniji povečal za 20%, torej za 4 odstotne točke na leto.

Zadnje leto dni gredo vsaj v korak z BDP (poleg izvoza) le še investicije, tako v evro območju kot Sloveniji. Prispevki vseh ostalih komponent trošenja se prepočasi povečujejo in zato zavirajo rast BDP, v letošnjem drugem četrtletju (2017/II) pa so tudi investicije malo popustile in zaostale za dinamiko BDP.

Tako dinamika trošenja države in še bolj gospodinjstev v Sloveniji krepko zaostaja za dinamiko BDP, obe komponenti trošenja torej zavirata rast BDP. Podobno je tudi v evro območju, le da je zaostajanje dinamike trošenja gospodinjstev in države za dinamiko BDP precej počasnejše, še posebno pri trošenju gospodinjstev.

Pričakovano končno trošenje krepko presega povprečno raven pri vseh komponentah končnega trošenja, torej tako pri izvozu, investicijah ter domačem povpraševanju po blagu in storitvah. Če sodimo po pričakovanjih v predelovalni dejavnosti, trgovini na drobno, storitvenih sektorjih in gradbeništvu namreč povsod pričakovanja presegajo dolgoročne povprečne vrednosti za podobne vrednosti: pri vseh omenjenih segmentih gospodarstva (komponentah trošenja) delež anketiranih enot, ki pričakuje povečanje trošenja, presega delež enot, ki pričakujejo zmanjšanje, za vsaj 5% vseh anketiranih enot, le pri gradbeništvu je ta presežek še nekaj višji.

2. Ugodni trendi v blagovni menjavi tudi poleti

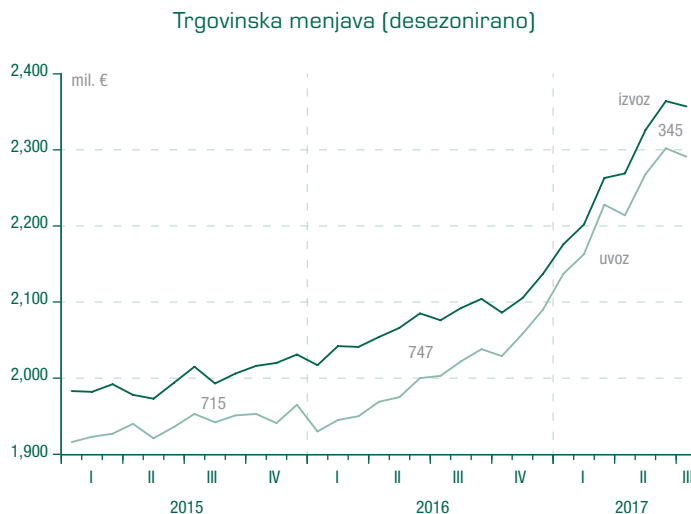
35

Tudi poleti so se nadaljevali ugodni trendi v blagovni menjavi. Izvoz še hitro raste, še naprej hitreje kot uvoz, tako da raste tudi pozitivni saldo blagovne bilance.

V juliju je skupni izvoz znašal 2334 milijonov € (12.9% več kot v enakem mesecu 2016), skupni uvoz 2219 milijonov € (11.8% več kot maja lani), kar da pozitivni saldo 115 milijonov € oziroma 105.2% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je znašala odprema blaga v EU 1792 milijonov € (15.1% več kot leto prej), prejem blaga iz EU 1758 milijonov € (11.3% več), kar pomeni presežek 34 milijonov € oziroma 101.9% pokritje prejema z odpremo blaga. V menjavi z nečlanici EU je bil izvoz 542 milijonov € (6.2% več kot lani), uvoz blaga 461 milijonov € (13.6% več kot lani), kar pomeni presežek 81 milijonov € oziroma 117.6% pokritje uvoza z izvozom.

V sedmih mesecih 2017 skupaj je znašal skupni izvoz 16254 milijonov € (11.7% več kot v enakem razdobju lani), skupni uvoz 15758 milijonov € (13.7% več), kar pomeni presežek izvoza 496 milijonov € oziroma 103.1% pokritje uvoza z izvozom. Odprema blaga v EU je v tem obdobju znašala 12543 milijonov € (11.4% več kot pred letom), prejem blaga iz EU 12705 milijonov € (13.3% več), kar da primanjkljaj 162 milijonov € ali 98.7% pokritje prejema z odpremo. Izvoz v nečlanice EU je znašal v sedmih mesecih 3712 milijonov €, uvoz 3053 milijonov €, kar da presežek 659 milijonov € oziroma 121.6% pokritje uvoza z izvozom.

Trendna julijska rast skupnega izvoza je bila -0.28%, uvoza pa -0.47%, kar kaže znake umirjanja rasti. Slovenski pogoji menjave kot so bili v drugem četrtletju 2017 ugodni: presežek rasti izvoznih nad uvoznimi cenami je znašal 3.9 odstotne točke, v EU28 pa 4.7 odstotne točke.

Vir: SURS, številke med izvozom in uvozom so letni oziroma sedemmesečni saldi v milijonih €.

V prvem polletju 2017 je bila med 28 članicami EU Slovenija sedma po medletni rasti izvoza, pri čemer je bila druga po rasti blagovne menjave znotraj EU28 in 12. po rasti menjave z nečlanicami EU. Po rasti skupnega uvoza je bila Slovenija v tem obdobju četrta, pri čemer po rasti uvoza iz drugih članic uvoza tretja, iz nečlanic pa 13.

3. Gospodarska aktivnost v EU ostaja spodbudna

Gospodarska aktivnost v EU, ki v veliki meri oblikuje stanje v slovenskem gospodarstvu, ostaja solidna. Industrijska produkcija v EU28 se je v drugem četrtletju letos v primerjavi z ustrezno lansko povečala za 2.6 odstotke, več kot v prvem, ko se je medletno povečala za 2,2 odstotka. Za Slovenijo ključna predelovalna dejavnost se je povečala za 3.1 odstotka. Gradbena aktivnost je bila v drugem četrtletju za 3.6 odstotkov (v prvem za 1.8 odstotkov) višja kot lani, še višjo, 4.3 odstotno medletno rast je imela trgovina na drobno. Stanje v gospodarski aktivnosti se odraža tudi v relativno hitrem zmanjševanju anketne brezposelnosti tako v EU28 kot tudi v evro območju; julija je bila v EU 7.4 odstotna, v evro območju pa 8.8 odstotna.

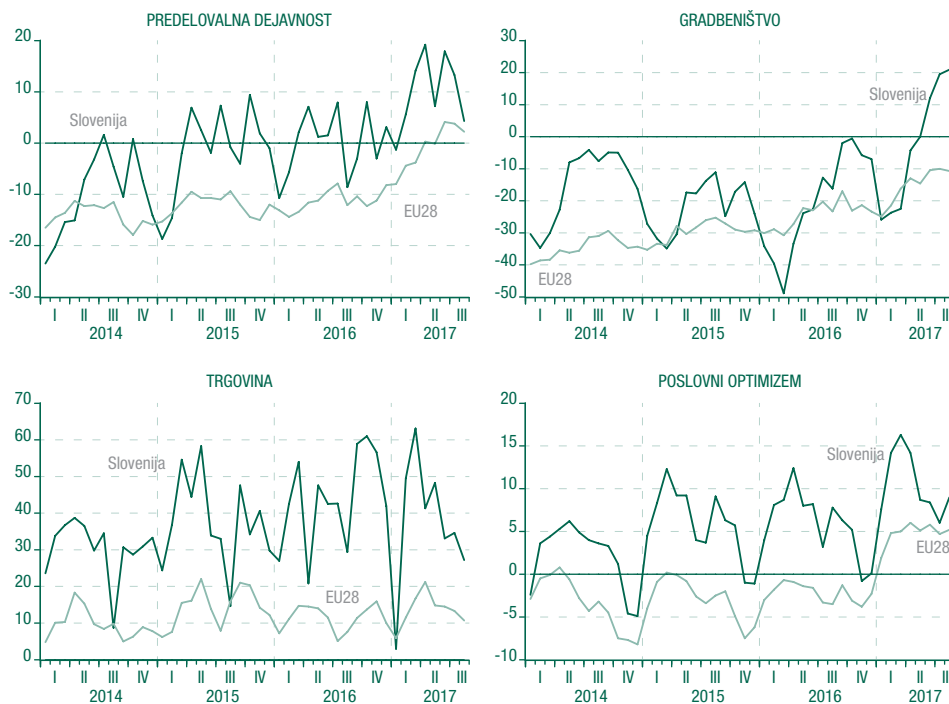
Pričakovanja in naročila v EU28 kažejo na nadaljevanje ugodnih gibanj, kar kaže, da bo Slovenija svojo rast mogla še naprej naslanjati na izvozno povpraševanje. V predelovalni dejavnosti EU je sicer le malo več podjetij, ki ocenjujejo, da je naročil dovolj, od takšnih, ki ocenjujejo, da jih ni dovolj, vendar so pozitivne razlike ocen v primerjavi z ocenami v enakih mesecih lani velike; v avgustu je bil saldo ocen kar za 14,3 odstotne točke višji kot

avgusta lani. V gradbeništvu, kjer naj bi bilo kar 10,7 odstotnih točk več podjetij, ki so nezadovoljna z naročili, od tistih, ki so zadovoljna, je bilo izboljšanje salda v primerjavi s saldonom v lanskem avgustu 12.5 odstotno. V trgovini na drobno je bilo avgusta trgovcev s pozitivnimi pričakovanji, za 10.7 odstotnih točk več kot trgovcev z negativnimi. Poslovni optimizem EU bo, kot kažejo podatki do avgusta, letos po kar nekaj letih končno presegel pesimizem.

Pričakovanja in ocena naročil v Sloveniji so ob precej hitrejši gospodarski rasti razumljivo boljša kot v EU. Ocene in pričakovanja v slovenskem gospodarstvu so zato nad povprečji v EU; v predelovani dejavnosti je bilo avgusta 4,3 odstotnih točk več proizvajalcev, ki so naročila ocenjevali kot dobra, kot tistih, ki so jih ocenjevali za slaba, v gradbeništvu je bilo prvih za 21 odstotnih točk več kot drugih, v trgovini na drobno pa bilo trgovcev s pozitivnimi pričakovanji za 27 odstotnih točk več kot trgovcev z negativnimi pričakovanji.

37

Naročila in pričakovanja

Vir: Eurostat

Gospodarska klima v Sloveniji

medletne spremembe	kazalnik gospodarske klime	kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih	kazalnik zaupanja v trgovini na drobno	kazalnik zaupanja v storitvenih dejavnostih	kazalnik zaupanja v gradbeništvu
2017/1	8,5	8	9	19	-7
2017/2	11,3	14	18	21	3
2017/3	14	16	32	25	2
2017/4	14,1	14	12	28	12
2017/5	11,9	9	14	27	12
2017/6	13,1	8	32	26	20
2017/7	11,9	6	22	26	25
2017/8	12,3	9	12	26	22

Vir: SI-STAT

Da se optimizem v slovenskem gospodarstvu izboljšuje, kažejo kazalniki zaupanja v posameznih dejavnostih; najhitreje se krepi zaupanje v gradbeništvu, kjer se je kazalnik zaupanja od negativnega v januarju do avgusta največ povečal. V drugih dejavnostih so bili kazalniki zaupanja v prvi polovici leta pozitivni; število optimistov je v vseh mesecih preseglo število pesimistov, le v trgovini je bil presežek optimistov nad pesimisti enak lanskemu.

V vseh dejavnostih je bilo v osmih mesecih letos povprečno število optimistov večje od števila pesimistov, poleg tega pa je bilo precej višje kot v enakem razdobju lani. Kazalnik gospodarske klime, ki je v avgustu imel pozitiven saldo 12,3 odstotne točke je bil v osmih mesecih v povprečju za 7 odstotnih točk višji kot lani, v predelovalni dejavnosti je razlika 4 odstotne točke, v storitvah 6 odstotnih točk, v zelo variabilnih ocenah trgovine jih je bilo letos enako kot lani; najbolj pa se je optimizem povečal v gradbeništvu, kjer zaupanje kar za četrtno presega lanskoletnega,

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Umirjanje rasti industrijske produkcije visoko nad ravno iz prejšnjih let

Industrijska produkcija je bila julija in prvih letošnjih sedem mesecev okoli 7% večja od primerljive lanske. Od januarja do julija 2017 je primerljiv obseg iz obdobja pregrevanja gospodarstva (visoka inflacija, naraščanje primanjkljaja v zunanji menjavi) v 2008 presegala za skoraj 5%.

Obdelava podatkov z impulznim trendom kaže, da industrijska produkcija letos narašča povprečno po blizu 8% letno. Julija se je rast umirila. Po impulznem trendu med sektorji industrijske produkcije prvih sedem mesecev letos najhitreje narašča dejavnost rudarstva (povprečno po 13,5% letno), približno tako hitro kot skupna industrijska produkcija narašča proizvodnja v predelovalnih dejavnostih (povprečno po 8% letno), medtem ko je rast oskrbe z električno energijo, plinom in paro nekoliko počasnejša (povprečno po 4% letno). Med januarjem in julijem 2017 je bila proizvodnja v rudarstvu skoraj 14%, v predelovalnih dejavnostih dobre 7%, pri oskrbi z električno energijo, plinom in paro pa komaj 1% večja kot v ustreznem obdobju 2016.

39

Znotraj predelovalnih dejavnosti se je letos (podatki za prvih sedem mesecev skupaj) nadpovprečno povečala produkcija panog, ki proizvajajo izdelke za investicije. Med januarjem in julijem se je v primerjavi z enakim obdobjem lani najbolj povečala produkcija v panogah: popravila in montaža strojev in naprav (18%), usnjarska industrija (16%), avtomobilska industrija (skoraj 16%), strojna industrija (15%), pohištvena industrija (skoraj 12%), proizvodnja električnih naprav (11%) ter gumarska industrije (10%). V enakem obdobju sta proizvodnja pijač in proizvodnja računalnikov, elektronskih in optičnih izdelkov upadli za 2%, proizvodnja tkanin pa za skoraj 18%.

5. Pri gospodarski dejavnosti izven industrije ima dobre rezultate turizem, gradbena dejavnost pa je manjša kot 2014 in 2015

Preobrat v stabilno gospodarsko rast se je pri nas odvil v predelovalnih dejavnostih, zadnji dve leti pa se je začela pospeševati tudi rast gospodarske dejavnosti izven industrije. V prvih šestih mesecih skupaj (julijskega podatka še ni) je bil nominalni prihodek storitvenih dejavnosti 8% nad primerljivim lanskim. V tem obdobju se je prihodek prometa s skladiščenjem povečal za 11%, gostinstva za 10%, informacijskih in komunikacijskih dejavnosti pa za slabih 6%. Prihodek strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti še vedno stagnira (povečal se je le za slab odstotek).

Turizem se, merjeno v prenočitvah gostov, hitro povečuje. V letošnjem juliju je bilo število prenočitev tujih gostov skoraj 16%, domačih gostov slabe 6%, skupaj pa 13% večje kot julija lani. V prvih Da se optimizem v slovenskem gospodarstvu izboljšuje, kažejo kazalniki zaupanja v posameznih dejavnostih; najhitreje se krepi zaupanje v gradbeništvu, kjer se je kazalnik zaupanja od negativnega v januarju do avgusta največ povečal. V drugih dejavnostih so bili kazalniki zaupanja v prvi polovici leta pozitivni; število optimistov je v vseh mesecih preseglo število pesimistov, le v trgovini je bil presežek optimistov nad pesimisti enak lanskemu. Sedmih mesecev skupaj je bilo letos število prenočitev tujih gostov 17%, domačih gostov 5%, skupaj pa 12% nad primerljivo lansko ravno. Julija letos je bilo glede na enak mesec lani približno za tretjino več prenočitev gostov iz Nizozemske (38%), Nemčije (33%) in Belgije (29%). Število turističnih prenočitev se je v zadnjem letu najbolj

povečalo v zasebnih sobah, apartmajih, hišah in kampih. Rast števila turističnih nočitev je najhitrejša v gorskih občinah (prvih sedem mesecev 2017 je bilo kar 19% večje kot pred letom) in Ljubljani (od januarja do julija za 15% nad primerljivo lansko ravno). Nekoliko počasneje od skupne rasti turističnih prenočitev se povečuje njihovo število v zdraviliščih (med januarjem in julijem letos jih je bilo le za 4% več kot pred letom).

40

Dejavnost gradbeništva je bila, merjeno po realnem indeksu vrednosti opravljenih del, prvih sedem mesecev 2017 za 16% večja kot v ustreznem obdobju lani. Svojo najnižjo raven na dnu slovenske gospodarske krize (2013) letos presega za 12%, vendar pa je obenem 19% manjša kot 2014 in 14% nižja od primerljive v 2015. Gradbeni sektor je bil najprej pod močnim negativnim vplivom krčenja investicij med finančno krizo, nato pa je nanj negativno učinkovala še »stop – go« fiskalna politika Slovenije vezana na plasiranje EU sredstev v finančni perspektivi 2007-2013 (s principom n+2, torej z dokončanjem projektov tudi dve leti po koncu obdobja finančne perspektive) in v finančni perspektivi 2014 – 2020. V primerjavi s prvimi sedmimi meseci 2008 je letošnja vrednost gradbenih del realno nižja za 63%.

Kakorkoli že, gradbena dejavnost se je podobno kot 2014 tudi v letu 2017 »odbila od dna«. Med januarjem in julijem letos je bila realna vrednost gradbenih del pri stavbah 33%, pri t.i. »gradbenih inženirskih objektih« pa 11% večja kot pred letom. Razlika kaže, da je tokrat pospešek v rasti povpraševanja po gradbenih storitvah verjetno predvsem pri zasebnikih (gospodarstvo in zlasti prebivalstvo), ki kar se gradbenih del tiče investirajo pretežno v stavbe.

Pri prometu se je letos močno povečalo število potnikov v avtobusnem prevozu in število potnikov na letališčih, večji od primerljivega lanskega je pretovor blaga v pristanišču, medtem ko je število potnikov v letalskem prevozu znatno upadlo.

Prvih sedem mesecev 2017 je bilo število potnikov v linijskem prevozu (med kraji) za 20%, v mestnem prevozu pa celo 30% večje kot pred letom. V enakem obdobju se je število potnikov na letališčih povečalo za 21%.

V Luki Koper je bilo med letošnjim januarjem in julijem pretovorjeno 5% več blaga kot v enakem obdobju lani. Količina pretovorjenega blaga sicer iz meseca v mesec niha. Obdelava podatkov z impulznim trendom kaže, da se letos povečuje povprečno po dobre 8% letno.

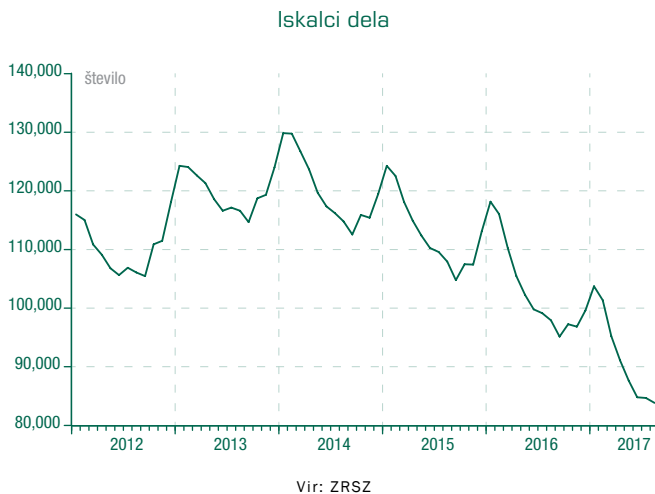
Glede na enako obdobje lani je bilo prvih sedem mesecev 2017 v letalskem prevozu opravljeno za 21% manj potniških kilometrov. Do tega upada je prišlo med splošno gospodarsko rastjo, povečevanjem ostalih oblik prometa in tudi med izrednim povečanjem z letalskim prometom še zlasti povezane dejavnosti turizma. Obdelava podatkov z impulznim trendom kaže, da se je upadanje števila potniških kilometrov pri letalskem prometu začelo aprila lani. Od tedaj dalje praktično neprekinjeno upada (z nihajem navzgor samo v lanskem oktobru). Med januarjem in julijem letos je letalski promet upadal povprečno po 37% letno.

6. Na trgu dela narašča število zaposlenih in upada število brezposelnih

Junija 2017 je bilo v Sloveniji registrirano 850 tisoč delovno aktivnih (zaposlenih in samozaposlenih). Do zaključka redakcije julijskega podatka o delovno aktivnem prebivalstvu še nismo dobili. Od julija 2016 do enakega meseca 2017 se je število delovno aktivnega prebivalstva povečalo za 30.258 ali 3,7%. Pri tem je bilo število delovno aktivnih junija letos že 53.815 ali 6,8% večje kot v enakem mesecu 2013, v katerem se je začela sedanja rast zaposlenosti. Junija letos je bilo število delovno aktivnih sicer 32 tisoč ali 3,6% manjše kot v pred finančno krizo (junija 2008), a precej večje kot pred začetkom pregrevanja slovenskega gospodarstva v 2006 do 2008. V primerjavi z junijem 2005 je bilo v Sloveniji na enak mesec letos za 34 tisoč ali 4,2% več delovno aktivnih.

41

Konec letošnjega avgusta je bilo na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje registrirano 83.843 iskalcev zaposlitve. To je bilo 14.052 ali 14% manj kot avgusta lani. Število registrirano brezposelnih upada ob značilnem sezonskem nihanju. Septembra doseže sezonsko dno in se nato začasno povečuje do januarja naslednjega leta, ko začne vsaj sezonsko zopet upadati.

Stopnja t.i. »registrirane« brezposelnosti je bila junija letos 9,1% (zadnji objavljen podatek o delovno aktivnih) in se je do avgusta spustila na okoli 9%. Vrh je dosegla januarja 2014 s 14,2% (129.843 iskalcev zaposlitve). Kljub izboljšanju v zadnjih letih je bilo število na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje registriranih brezposelnih avgusta letos vendarle še za 23.174 (38%) večje kot v istem mesecu 2008.

Anketa izvedena po metodologiji Mednarodne organizacije dela (MOD), ki upošteva tudi neformalne oblike gospodarskega angažiranja, za drugo letošnje četrtletje kaže, da je v

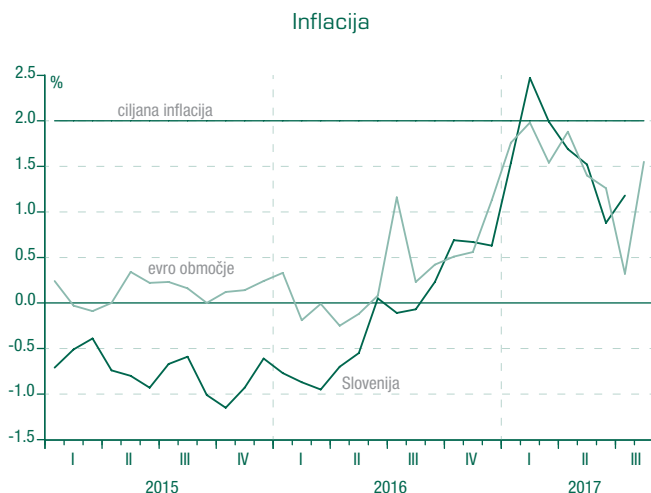
Sloveniji 955 tisoč delovno aktivnih oseb in 66 tisoč ljudi brez dela. Na ta način ocenjena stopnja brezposelnosti je 6.4 %. V zadnjem letu se je znižala za 1.4 odstotne točke, od vrha (primerljiv podatek je za drugo četrletje 2013) pa za 3.9 odstotne točke. Pred zadnjo finančno krizo, v drugem četrletju 2008, je bila 4,2%.

CENE, PLAČE IN STROŠKI DELA

7. Cenovna pričakovanja precej bolj živahna od dejanskih cen

42

Avgusta so življenjski stroški porasli za 0.1%. Bolj dolgoročna dinamika (rast impulznega trenda) je ostala, tako kot junija in julija, še naprej rahlo negativna (na letni ravni okoli -1%), medtem ko je medletna stopnja višja (1.2%), predvsem zaradi enkratnih sprememb-padca cen v avgustu lanskega leta (učinka osnove).

Vir: Eurostat

Cene blaga so se za malenkost znižale, storitev pa povečale za 0.5%; bolj dolgoročna dinamika je pri storitvah (1.7%) še naprej skoraj enkrat višja kot pri blagu. Od cen posameznih skupin blaga so avgusta najbolj porasle cene pogonskih goriv, počitniških paketov ter raznovrstnega blaga. Vsaka od teh skupin je prispevala okoli 0.1 točke k rasti skupnega indeksa življenjskih stroškov. Mesečno rast cen so potiskale navzdol cene sadja in obutve, ena in druga sta skupni indeks zmanjšali za po 0.1 odstotne točke.

Harmoniziran indeks življenjskih stroškov, ki je primerljiv med državami EU, je avgusta prav tako porasel za 0.1%, bolj dolgoročno pa malo več (medletna stopnja je bila 1.4%). V

EU je bila rast cen še naprej malo hitrejša kot v Sloveniji (medletna rast harmoniziranega indeksa je bila 1.5%, vendar je bila pospešitev dinamike v Sloveniji nekaj višja kot v EU (0.3 oziroma 0.2 odstotne točke).

Cene industrijskih proizvajalcev so se julija povečale za 0.1%, bolj dolgoročna dinamika (medletna stopnja rasti) pa je bila 2.3%. Razlike v rasti cen po porabi proizvodov so majhne, malo hitreje rastejo le proizvajalčeve cene energentov in proizvodov za široko porabo (po 0.3% mesečno). Tudi razlike v rasti cen po trgih so majhne, tekoče rastejo malo hitreje cene proizvodov za domači trg in evropsko območje (po 0.2 %), bolj dolgoročno pa cene na trgih izven evrskega območja (4.1%).

43

Cenovna pričakovanja so pri cenah storitvah in cenah industrijskih proizvajalcev še naprej visoka-nadpovprečna, medtem ko se pri blagu vrtijo okoli dolgoročnih povprečij. Cene industrijskih proizvajalcev presegajo dolgoročno ravne celo za preko 10% (preseganje anketiranih, ki pričakujejo rast cen nad tistimi, ki pričakujejo padec cen v odstotkih vseh anketiranih).

Cene surovin so se v avgustu zmanjšale (v evrih) za 1.3%. Razlike v dinamiki so bile velike. Tako so cene surovin hrane in nafte padle za okoli 6.8% do 7%, medtem ko so se cene kovin povečevale za 7%. Bolj dolgoročno so surovine avgusta še počasi naraščale (v letu dni do avgusta so se povečale za 0.6%). Tudi tu so bile razlike v dinamiki velike. Tako so se cene kovin dolgoročno hitro povečevale (po 26% na leto), cene surovin hrane pa zmanjševale po 12% letno.

8. Dejanska povečanja plač so, navkljub visokim pričakovanjem, še naprej zelo skromna

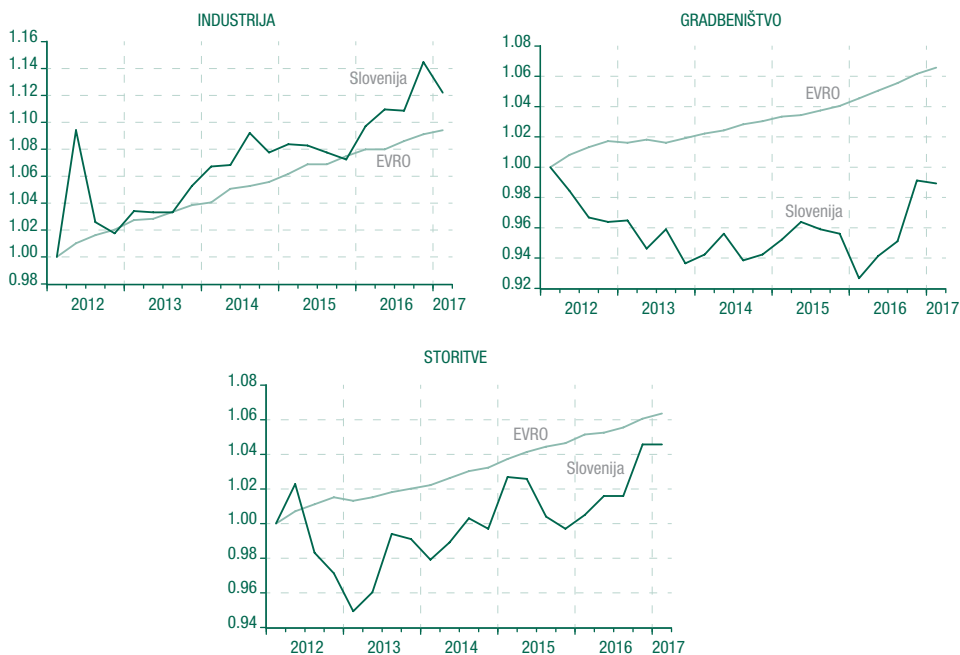
Junija so povprečne plače padle za 0.7%. Tudi bolj dolgoročna dinamika se je zmanjšala, rast impulznega trenda se je razpolovila, na 2.2% letno, medletna rast pa se je zmanjšala na 2.4%. Ker so junija plačane ure padle v primerjavi z majem bolj kot povprečne plače, je povprečno plačilo za uro precej poraslo (za 2.1%).

Od dejavnosti sta junijske plače najbolj zmanjšali rudarstvo in promet (za preko 2.5%), medtem ko so v oskrbi z vodo in še zlasti v rudarstvu povprečne plače močno povečali (v rudarstvu celo za 9.5%). Od javnofinančnih dejavnosti so v izobraževanju povprečne plače povečali za 0.9%, v administraciji in še posebno v zdravstvu in socialni pa so jih zmanjšali. Bolj dolgoročno so plače zmanjšali samo v dejavnosti kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter v oskrbi z električno energijo. Precej (najmanj enkrat) večje povečanje plač od ostalih dejavnosti pa so imeli v oskrbi z vodo ter strokovnih in znanstvenih dejavnostih. Medletno so povprečne plače porastle tudi v vseh dejavnostih države, daleč najbolj v administraciji (za 4.2%), najmanj pa v zdravstvu (za 1.7%).

Spreminjanje enotnih stroškov dela po segmentih gospodarstva in države glede na raven ob začetku implementacije ZUJF-a je ilustrirano na naslednjih dveh slikah.

Nihanje v dinamiki povprečnih plač se nadaljuje, vendar brez izrazitega trenda. Navkljub temu se bolj dolgoročno enotni stroški opazno približujejo ravni enotnih stroškov v EU le v javnofinančnem sektorju. V industriji in storitvenih sektorjih se namreč relativna raven enotnih stroškov dela glede na EU le malo spreminja, v industriji je vseskozi malo nad ravni v EU, v storitvenih sektorjih pa malo pod ravni v EU. To ne preseneča, saj je takšna tudi relativna dinamika aktivnosti v industriji oziroma storitvenih sektorjih: rast industrije v Sloveniji namreč prehiteva tisto v EU, rast storitvenih sektorjev pa zaostaja. Gradbeništvo, se je v Sloveniji začelo ponovno pobirati lani (v prvem četrtletju 2016), takrat je tudi prišlo do obrata v dinamiki enotnih stroškov, vendar navkljub veliki pospešitvi gradbene aktivnosti enotni stroški dela v gradbeništvu še niso dosegli ravni iz začetka 2012 (začetka ZUJF-a) in zaostajajo za relativno ravni v EU za prek 8%. V EU namreč enotni stroški dela v gradbeništvu sistematično naraščajo po približno 1.2 odstotne točke na leto.

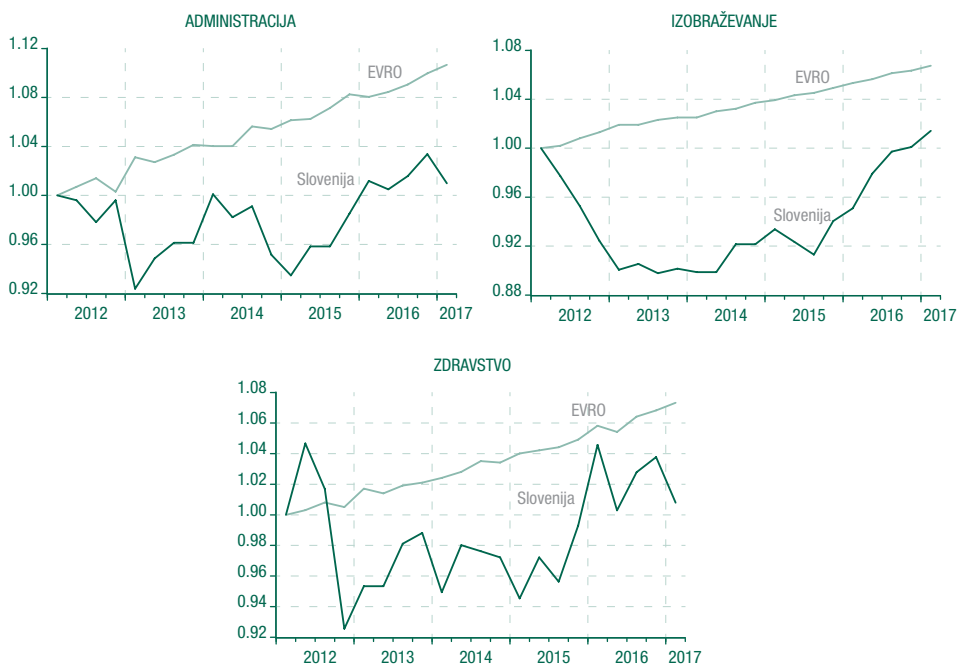
Enotni stroški dela – gospodarstvo

Vir: Eurostat, lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela; industrija; gradbeništvo; storitve; indeks normiran na 2012=1

Stroški dela - javnofinančni sektor

Vir: Eurostat, lastni izračuni

Opomba: Enotni stroški dela; administracija; šolstvo in izobraževanje, zdravstvo; indeks normiran na 2012=1

45

V javnofinančnih sektorjih so enotni stroški dela začeli pospeševati glede na evro območje po tretjem četrtletju 2015, ko je prišlo do sproščanja napredovanj, vendar se je dohitevanje evro območja končalo takoj po dvigu zaostalih napredovanj. Od takrat se relativni stroški ne povečujejo več (v Sloveniji rastejo enako hitro kot v evro območju); izjema so enotni stroški dela v izobraževanju, ki še naprej počasi vendar enakomerno dohitevajo evro območje. V prvem četrtletju 2017 so bili ustrezni relativni stroški dela (glede na evro območje) v Sloveniji še vedno 6% nižji kot pred pričetkom ZUJF-a.

V vseh segmentih gospodarstva (v industriji, gradbeništvu in storitvenih sektorjih) pričakujejo v nadaljnjih mesecih izrazito povečanje zaposlenosti (presežek anketiranih proizvodnih enot, ki pričakuje povečanje zaposlenosti presega tiste, ki pričakujejo zmanjšanje ali stagnacijo, za okoli 20% vseh anketiranih proizvodnih enot), v predelovalni dejavnosti, gradbeništvu in trgovini celo enkrat večje kot v evro območju, v storitvenih sektorjih pa malo večje kot v evro območju. Zato bo verjetno relativna velikost enotnih stroškov dela v Sloveniji (glede na evro območje) v industriji in gradbeništvu začela v naslednjih mesecih ponovno rasti hitreje kot v evro območju, torej lahko pričakujemo, da se bodo ustrezni enotni stroški dela v Sloveniji zopet začeli približevati relativni ravni (glede

na evro območje), ki so jo imeli ob lansiranju ZUJF-a. V storitvenih sektorjih bo ustrezno dohitevanje bistveno počasnejše, če bo do njega sploh prišlo.

FINANČNA GIBANJA

9. Javnofinančni prihodki še naprej hitro naraščajo

46

Tudi avgusta so javnofinančni prihodki hitro naraščali. Tekoče so porasli za 10%; opazno se je povečala tudi njihova bolj dolgoročna dinamika, saj je rast impulznega trenda porasla na 12% na letni ravni. Medletna stopnja rasti se je sicer znižala, vendar je to posledica skoka v lanskem avgustu, torej posledica osnove primerjave, podobno kot so bile visoke medletne stopnje javnofinančnih prihodkov v juniju in juliju posledica opaznih padcev v juniju in juliju 2016, torej prav tako velikih sprememb osnove primerjave.

Neposredni davki in ostali prihodki so avgusta naraščali še izraziteje kot skupni javnofinančni prihodki. Tekoče so porasli skoraj za četrtno (za 23%), močno pa je porasla tudi njihova bolj dolgoročna dinamika. Rast impulznega trenda se je povečala na 10% letno; medletna stopnja se je sicer zmanjšala na 2.5%, vendar je to bila posledica že omenjenega velikega povečanja v avgustu 2016 – torej spreminjanja osnove primerjave. Velik del tega spreminjanja osnove je bil posledica potez nosilcev politike (davkarije). To ilustrirajo primerjave med davčnimi oblikami. Tako so bila, po eni strani, medletna povečanja vseh prispevkov in davka od dohodkov pravnih oseb julija in avgusta visoka, avgusta celo zelo visoka, preko 7.5%, medtem ko je bil donos od dohodnine, po drugi strani, avgusta manjši za 9.5%, medtem ko se je mesec pred tem (julija) zelo močno povečal (za 81%). Očitno je DURS letos poslal letne poročune dohodnine v povprečju mesec dni bolj zgodaj. Zmanjšale so se tudi denarne kazni, vendar precej manj (za 3.6%), medtem so ostali neposredni davki medletno počasi naraščali.

Posredni davki so se avgusta precej zmanjšali, vendar se je bolj dolgoročna dinamika tudi pri njih močno porasla (rast impulznega trenda je porasla na preko 13% letno). Glavnino zmanjšanja donosa od posrednih davkov je povzročil medletni padec trošarin, padle so kar za 27%. Verjetno gre za premik v timingu plačil. Saj se je, istočasno, bolj dolgoročna dinamika davka na dodano vrednost (ki je prav tako odvisen v veliki meri od končnega trošenja prebivalstva) opazno okrepila (julija je DDV naraščal medletno po 3%, avgusta pa že po preko 7%).

V povprečju prvih osmih mesecev so javnofinančni prihodki porasli za 6% ali 610 milijonov!

10. Krediti prebivalstvu pospešujejo, podjetjem pa stojijo

Skupni krediti podjetjem in gospodinjstvom so julija porasli skoraj pol manj kot junija (za 0.3%). Navkljub temu se je bolj dolgoročna dinamika povečala (medletna stopnja je porasla na 4.2%). Porasli so tako krediti podjetjem (za 0.2%) kot gospodinjstvom (za 0.3%). Bolj dolgoročno (medletno) so krediti gospodinjstvom porasli za 6.6%, medtem ko so krediti podjetjem porasli za 2%.

Slika kreditov kaže, da se po opaznem skoku kreditov podjetjem konec 2016, v letošnjem letu pri kreditih podjetjem ne dogaja veliko. Tako so do julija porasli le za 1%, podobno je bilo tudi v evro območju, kjer so v istem obdobju porasli za 0.8% - resnično polžja rast kreditov podjetjem pri zelo hitri rasti gospodarske aktivnosti v evro območju in še posebno v Sloveniji. Največji del spreminjanja medletne stopnje je še vedno posledica padanja kreditov v 2016, torej spreminjanja osnove primerjave.

Krediti gospodinjstvom so precej bolj živahni. Tudi v primerjavi z evro območjem rastejo krediti gospodinjstvom v Sloveniji bistveno hitreje. V letošnjem letu, do julija, so porasli za 3.5%, v evro območju pa samo za 1.5%!

Skupni depoziti podjetij in gospodinjstev so julija že drugi mesec zapored močno pospešili, v enem mesecu so porasli za preko 200 milijonov (skoraj 1%) in bili za 5.5% višji kot pred letom dni. Navkljub hitri tekoči rasti se torej bolj dolgoročna dinamika še naprej počasi zmanjšuje. To je posledica precej hitrejšega naraščanja skupnih depozitov v prvi polovici 2016 glede na prvo polovico 2017.

Krediti

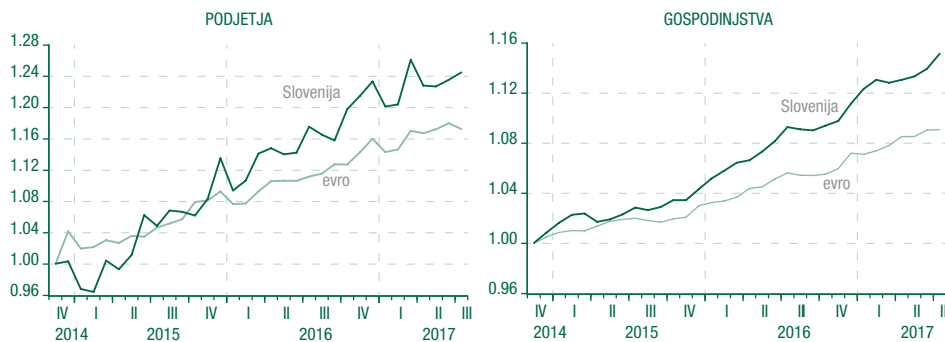

Vir: ECB; lastni izračuni

Opomba: Krediti podjetjem in gospodinjstvom: evro območje in Slovenija; normirani na 2014/11=1

Julija so opazno porasli tako depoziti podjetij (za 0.8%), kot gospodinjstev (za 1%), vendar je bilo medletno povečanje še naprej večje pri depozitih podjetij (5.9%), kot pri gospodinjstvih (5.5%). Depoziti podjetij rastejo v letošnjem letu približno tako hitro kot v evro območju, medtem ko depoziti gospodinjstev rastejo bistveno hitreje kot v evro območju. V letošnjem letu so depoziti gospodinjstev v Sloveniji porasli za 3.6%, v evro območju pa samo 1.8%, medtem ko so depoziti podjetij porasli tako v evro območju kot Sloveniji za 1%.

Depoziti

Vir: ECB; lastni izračuni

Opomba: Depoziti podjetij in gospodinjstev; evro območje in Slovenija; normirano na 2014/11=1

Obrestne mere na grosističnem trgu ostajajo še naprej nespremenjene; enoletni euribor je bil avgusta še vedno negativen. Detajlistične obrestne mere se prav tako malo spreminjajo; depozitne obrestne mere stagnirajo, medtem ko posojilne »mencajo« na mestu, ali stagnirajo (pri stanovanjskih kreditih in kreditih podjetjem za manjše zneske) ali pa nihajo brez trendnih sprememb. Junjske spremembe obrestnih mer so bile tako ravno nasprotnostim v maju (pri potrošniških kreditih so se malo povečale, pri kreditih podjetjem pri večjih zneskih pa zmanjšale).

Glede na komentarje guvernerja ECB-ja lahko pričakujemo spremembo denarne politike, torej opazno zmanjševanje denarnega sproščanja in povečevanje obrestnih mer šele konec leta ali na začetku naslednjega leta. Konec leta se lahko torej tudi pripravimo na podobne dogodke kot pri švicarskem franku. Ker se bo začel euribor povečevati, bodo seveda posojilojemalci, ki imajo obresti vezane na euribor, izgubljali glede na posojilojemalce, ki imajo fiksne obrestne mere. Pričakujemo lahko njihovo organiziranje tožbe na sodišču in najbolj meritorna mnenja o neetičnosti bank, ki naj bi zavedle posojilojemalce. Centralna banka je s svojim zagnanim poseganjem v banke in kriminalizacijo vsega, kar so banke (pod njenim nadzorom!) počele pred krizo, za zelo dolgo ohladila pripravljenost bank, da bi kreditirale podjetja, dogajanje podobna tem okoli franka, bi to lahko povzročila še pri potrošniških kreditih. Končni rezultat enega in drugega bo osiromašenje bančne ponudbe tako za podjetja kot prebivalstvo.

11. Po sedmih mesecih presežek na tekočem računu za dobro petino presega lanskega

Presežek na tekočem računu še naprej raste, ugoden razvoj situacije kaže tudi padec donosov na slovenske desetletne obveznice proti 1%.

V juliju je znašal saldo tekočega računa 280,9 milijonov €, julija 2016 je bil 125,7 milijonov €. Pri tem je bil blagovni saldo 188,2 milijona € (v istem mesecu lani 144,8 milijonov €), storitveni saldo 237,3 milijone € (lani 175,5 milijonov €), primanjkljaj v bilanci primarnih dohodkov -113,1 milijonov € (lani -157,8 milijonov €) in primanjkljaj v sekundarnih dohodkih -31,6 milijonov € (lani -36,8 milijonov €). Potovanja so dosegla pozitivni saldo 141 milijonov €.

49

Letošnji sedemmesečni presežek tekoče plačilne bilance znaša 1620,1 milijonov € (v enakem obdobju lani je bil 1333,0 milijonov €), kar je rezultat blagovnega presežka 1024,1 milijonov € (lani 1078,6 milijonov €), storitvenega presežka 1395,8 milijonov € (1169,0 milijonov €), primanjkljaja v primarnih dohodkih 603,1 milijonov € (lani 714,3 milijonov €) in primanjkljaja v sekundarnih dohodkih 196,7 milijonov € (lani 200,3 milijonov €). Neto priliv iz potovanj je bil v sedmih mesecih 769 milijonov €, v enakem obdobju lani 712 milijonov €.

Plačilna bilanca
(v milijonih €)

Postavke	januar – julij		julij	
	2016	2017	2016	2017
Tekoči račun	1.333,0	1.620,1	125,7	280,9
Blago	1.078,6	1.024,1	144,8	188,2
Storitve	1.169,0	1.395,8	175,5	237,3
Transportne	536,2	594,1	75,3	89,8
Potovalne	712,4	769,3	115,6	141,0
Primarni dohodki	-714,3	-603,1	-157,8	-113,1
- delo	92,8	84,6	10,3	9,7
- kapital	-890,6	-796,4	-160,7	-113,5
Sekundarni dohodki	-200,3	-196,7	-36,8	-31,6
- država	-194,9	-194,9	-36,6	-31,6
Kapitalski račun	-163,5	-254,2	-21,7	-142,0
Finančni račun	836,2	1.123,4	281,4	235
Neposredne naložbe	-747,4	-72,3	-72,3	12,3
Naložbe v vrednostne papirje	2.004,4	917,0	320,6	691,1
Finančni derivativi	-129	-66,4	8,3	-3,3
Ostale naložbe	-244,4	259,9	42,6	-474,7
Rezervna imetja	-47,4	85,3	-17,7	9,6
Neto napake in izpustitve	-333,3	-242,4	177,4	96,1

Kapitalski račun izkazuje v prvih sedmih mesecih 2017 primanjkljaj 254.2 milijonov € (v enakem obdobju lani je bil 163.5 milijonov €). Saldo na finančnem računu znaša 1123.4 milijonov € (povečanje zadolžitve), lani je bil 836.2 milijonov €. Neposredne naložbe izkazujejo saldo -72.3 milijonov € (lani -747.4 milijonov €), saldo naložb v vrednostne papirje 917.0 milijonov € (lani 2004.4 milijonov €), pri finančnih derivativih je saldo -66.4 milijonov € (lani -129.0 milijonov €), v ostalih naložbah pa pozitivni saldo 259.9 milijonov €, lani je bil negativnih 244.4 milijonov €). Rezervna imetja so se v sedmih mesecih letos povečala za 85.3 milijonov €, v sedmih mesecih lani pa zmanjšala za 47.4 milijonov €.

50

Po podatkih iz Biltena BS julij-avgust 2017 je bruto zunanji dolg konec junija 2017 znašal 44467 milijonov € (256 milijonov € manj kot mesec prej), neto zunanji dolg pa 10547 milijonov €, kar je 113 milijonov € več kot mesec prej. V bruto dolgu ostaja le 33% privatnega negarantiranega dolga, 67% predstavlja državni ali od države garantirani dolg. Donos na slovenske desetletne obveznice je bil 13. septembra 2017 1.023%, kar je 0.17 odstotne točke manj kot pred dvema mesecema.